

## **KOMENTAR: 'LEGALIZOVANA' PODELA MITROVICE**

**Author:** [Nexhmedin Spahiu](#)

Sporazum UN-a za Mitrovicu prakticno legitimizuje paralelne srpske

Pise: Nedzemdin Spahiu iz Mitrovice (BCR Br. 393, 23-dec-02)

Toliko najavljavani sporazum o ujedinjenju Kosovske Mitrovice na severu

Kosova, sklopljen pod sponzorstvom Ujedinjenih nacija, sada vise izgleda

kao fakticka legalizacija podele ovog grada

Sef Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu, UNMIK, Stajner, potpisao je 25.

novembra sporazum sa potpredsednikom Vlade Srbije Nebojsom Covicem.

Navodno, cilj je bio da se smanji kontrola koju Beograd ima u severnom

delu Mitrovice, koji je vecinski naseljen etnickim Srbima, i otvori put za

povratak etnickih Albanaca koji cine vecinu u ostatku Kosova.

Do etnicke podele doslo je posle intervencije NATO, kada su se Srbi

proterani iz drugih delova Kosova naselili u severni deo Mitrovice i

potisnuli Albance u juzni deo grada.

Blizim ispitivanjem sporazuma uocava se da su njime oduzeta ovlasčenja

skupstine opstine, u kojoj dominiraju Albanci, nad severnim delom grada.

Pored toga, administracija UNMIK-a koja ce biti oformljena u severnom delu

organizovana je tako da obeshrabri Albance koji bi mogli potraziti posao u

njoj. U sporazumu takodje nema mehanizama koji bi ohrabрили Albance da se vrate u kuce u kojima su ziveli pre rata.

Mnogi Albanci u Mitrovici tek pocinju da shvataju posledice koje ce Stajnerov dokument proizvesti za albansku zajednicu.

Na dan kada je dokument potpisan, primio sam na stotine telefonskih poziva iz razlicitih delova Kosova i iz citavog sveta. Svi su mi cestitali na "ujedinjenju" Mitrovice, mog rodnog grada.

Na prvi pogled, sporazum je izgledao revolucionarno. Tri i po godine nakon dolaska jedinica NATO na Kosovo, podeljeni grad je bio crna mrlja na reputaciji medjunarodne zajednice na Kosovu. Razlog je to sto je UNMIK kontrolisao samo juzni deo grada koji naseljavaju Albanci, dok je Beograd organizovao paralelne strukture vlasti za Srbe sa severne strane reke Ibar.

Sada je Stajner uspeo da ubedi Covica da odustane od kontrole nad severnom Mitrovicom. Ali, pitanje je po koju cenu?

Moj skepticizam prvo je pobudilo otkrice da je Faruk Spahiu, predsednik opstinskog odbora Mitrovice, saznao "dobre vesti" o ujedinjenju preko drzavne televizije RTK. Ocekivali biste da ce UNMIK takve vesti prvo saopstiti izabranoj lokalnoj upravi.

Stajner je konacno pozvao lokalne lidere na veceru, samo da bi im saopstio da ce, radi ostvarivanja ujedinjenja Mitrovice, morati da se uzdrze od koriscenja svojih ovlasčenja u severnom delu grada. Zabunu je dodatno produbila cinjenica da su opstinskom, odboru Mitrovice oduzeta ovlasčenja koja su mu data odlukom UNMIK-a iz 2000.godine.

Ovim sporazumom UNMIK im, zapravo, govori da nece imati na raspolaganju mehanizam da obave posao za koji su izabrani.

Trazio sam od svojih inostranih prijatelja u Mitrovici da objasne sta ovaj sporazum zapravo znaci. Jedan od njih je bio dovoljno ljubazan da mi objasni da je Stajner zapravo popustio Covicu, koji je vodio pregovore u ime Srba koji zive u severnom delu Mitrovice. Pokazao mi je sporazum, koji su potpisali Stajner i Covic, a koji je potvrdio moja najveća strahovanja.

Saznao sam da je Covic postavio uslov da ako Beograd treba da obustavi svoju podrsku paralelnim strukturama vlasti na severu Mitrovice, onda UNMIK mora ubediti opstinske odbor Mitrovice, u kojem dominiraju Albanci, da se odrekne svojih ovlasčenja na srpskoj strani grada. Stajner je prihvatio taj uslov.

Prakticno, ovim sporazumom ce severna Mitrovica ponovo dobiti poseban

tretman u odnosu na ostatak Kosova. Nacela organizacije uprave koja vaze u svim opstinama u regionu nece vaziti na severu Mitrovice. To znaci da ce sever, de fakto, funkcionisati kao paralelni entitet, samo sto ce sada imati i podrsku UNMIK-a. Organizacija pod nazivom Ujedinjene nacije razjedinice grad.

Da bih saznao sta Srbi misle o sporazumu, ukljucio sam TV Most, lokalnu TV stanicu lociranu u Zvecanu, srpskoj enklavi u blizini Mitrovice. Cuo sam Covicevu izjavu u kojoj obecava Srbima iz Mitrovice da ce svi oni koji su radili za paralelnu upravu biti zaposleni na istim mestima u UNMIK administraciji koja treba da bude uspostavljena na severu.

TV Most je osnovala partija bivseg predsednika Jugoslavije, Slobodana Milosevica, i poznata je po propagandnom izvestavanju. Ali, ovog puta je saopstila istinu. Informacija o zaposljavanju u administraciji na severu Mitrovice potvrđena je u dokumentu koji sam prethodno video.

Da bi stvari bile jos gore, oglasi za radna mesta u upravi na severu Mitrovice objavljeni su samo na srpskom jeziku, cime je UNMIK jasno pokazao da ne zeli da Albanci konkurisu za ove poslove.

Posle TV debate koju smo organizovali "Koha Vision" i ja, kao direktor Radio-televizije Mitrovice, upitao sam Dzona Rodzera, internacionalnog

administratora za Mitrovicu, zasto radna mesta nisu oglasena i u lokalnim albanskim medijima. Njegov odgovor je bio duhovit - rekao je da je sav novac namenjen oglasavanju radnih mesta potrosen zbog visokih cena oglasavanja u srpskim novinama.

Nije uopste neobicno sto je lokalnim Kosovarima dosta pristrasne politike i dvostrukih standarda koje UNMIK primenjuje. Ogranicavanje poslova na samo jednu zajednicu predstavlja jos jedan dokaz za to.

Uprkos svemu tome, neki od mojih prijatelja jos uvek ne razumeju sta se dogadja. Poslednja desavanja u njima bude optimizam. Halil, koji je pre rata ziveo na severu i u ciju kucu je useljena srpska porodica, kaze:

“Ubrzo cemo se vratiti u nase kuce... ovde upravljaju predstavnici medjunarodne zajednice, a medjunarodni standardi nece dozvoliti okupaciju tudjih kuca.”

Ali onda se umesao covek koji je sedeo pored njega: “Oni isti ljudi koji ti do sada nisu dozvoljavali da se vratis kuci nece ti dozvoliti ni sada, s tim sto sada u tome imaju i podrsku medjunarodne zajednice.”

To se dogodilo Muratu Sabaniju, Albancu koji je odlucio da se vrati u svoju kucu na severu Mitrovice, nekoliko dana nakon sto je sporazum

potpisan.

Na dan kada je stigao sa porodicom, neko je na kucu bacio granatu.

Verujemo da je to neko iz paravojne grupe poznate kao "Cuvari mosta". To

su mladici koje placa srpsko Ministarstvo unutrasnjih poslova, MUP, da bi

zadrzali Albance izvan severne Mitrovice. .

Drugo pitanje povezano sa sporazumom jeste sudbina albanskih kuca u

severnoj Mitrovici koje su unistene. Ako bi Albanci odlucili da se vrate,

uprkos visokom riziku, malo je verovatno da bi im lokalne srpske vlasti

izdale dozvole za obnovu kuca.

Tri nedelje posle medijske pomame u vezi sa "ujedinjenjem Mitrovice",

kosovski Albanci tek pocinju da shvataju kakve su stvarne posledice ovog

sporazuma.

Vecina lokalnih medija, a narocito najgledanija Radio-televizija Kosova,

RTK, protumacili su ovaj sporazum kao trijumf nad srpskim paralelnim

strukturama vlasti. To ne predstavlja iznenadjenje, s obzirom na to da je

RTK finansiran od strane UNMIK-a i da je Upravni odbor imenovao Stajnerov

prethodnik, Hans Hekerup.

Drugi mediji na albanskom jeziku, sa izuzetkom Koha Vision i

Radio-televizije Mitrovice, takodje su pokazivali entuzijazam zbog

“oslobodjenja” severne Mitrovice, koje su slavili pustomanjem patriotskih pesama.

Ipak, meni je jasno da je potpisivanjem ovog sporazuma, Stajner, zapravo, dao legitimitet srpskim paralelnim strukturama vlasti u severnom delu grada.

U TV debati Dzon Rodzers nije isključio mogućnost da se UNMIK-ova administracija na severu Mitrovice jednog dana pretvori u samostalnu opstinu.

Veton Suroi, urednik najvećeg dnevnika na Kosovu, također je skeptičan u pogledu poslednjeg obrta događaja u Mitrovici. “Beograd se konačno oslobodio dobrog dela pritiska koji je dolazio od međunarodne zajednice, i u isto vreme je ojačao svoje pozicije na severu Mitrovice”, napisao je u svojoj kolumni.

Cini se da većina čeka da vidi prve praktične efekte Stajnerovog i Covicevog sporazuma. Trenutno, stvari ne izgledaju dobro.

Plasim se da je plan Beograda za konačnu podelu Kosova za jedan korak blizu cilju posle Stajnerovog potpisivanja sporazuma koji, praktično, legalizuje stare srpske paralelne strukture vlasti za koje je UNMIK tvrdio

da ce ih eliminisati.

Mitrovica je ponovo podeljena, ali to jos nije ozvaniceno. Siguran sam da

kosovski Albanci mogu ocekivati slicne "greske" UNMIK-a i kada budu

zapoceti pregovori o konacnom statusu Kosova.

Nedzmedin Spahiu je politicki analiticar i direktor Radio-televizije

Mitrovica.

**Location:** Kosovo

---

**Source URL:** <https://iwpr.net/sr/global-voices/komentar-legalizovana-podela-mitrovice>